

Udgivet 07.03.2024

Grønsagsproduktion skal på skemaet

Interessen for grønssagsproduktion er stigende blandt unge i jordbrugsuddannelserne. Der er behov for at forbedre de nuværende uddannelsesmuligheder for gartnere.

Af Janni Tilia Granger

At være gartner er en livsstil, som kræver hærkning, godt håndværk og rettidig omhu, og som skal prioriteres – også i sommerferien, og også når der er Roskilde Festival. Sådan sagde hvidløgsproducent og forperson for Økologisk Landsforenings Frugt-, Bær- og Grøntudvalg Lotte Lei i sit indledende oplæg på en workshop for gartnere og repræsentanter fra jordbrugsuddannelserne og gartnerbranchen.

Workshoppens formål var at sætte fokus på, hvordan undervisning i grønssagsproduktion i højere grad kan blive en integreret del af uddannelserne til landmand og gartner.

Teknologien lokker

I det andet indledende oplæg præsenterede Christian Glasdam Jensen fra Dalum Landbrugsskole, hvordan grønssagsproduktion indgår i elevernes nuværende muligheder på skolen. Interesserne spænder vidt blandt eleverne, men mange vil gerne beskæftige sig med grønssagsproduktion, og interessen er stigende. Særligt lokker udsigten til, at en større del af det manuelle arbejde kan overtages af robot- og droneteknologi, som på Dalum Landbrugsskole allerede udfører luge- og tællearbejde i marken.

Stigende interesse blandt elever men manglende indsigt

Interessen er understøttet af en undersøgelse, der blev gennemført i 2023 af Landbrug & Fødevarer og Innovationscenter for Økologisk Landbrug blandt 108 elever fra forskellige landbrugsskoler, som bl.a. blev spurgt om interesseområder og ønsker til fremtidigt arbejdsliv. 37% vil gerne dyrke grønssager på friland eller i kombination med væksthuse, men 60% oplever, at de får for lidt indsigt i grønssagsproduktion i løbet af uddannelsen. Det er en af årsagerne til, at der er behov for at gøre en indsats for at forbedre uddannelsen, og det var netop målet for workshoppen at tage skridt i den retning. Deltagerne på workshoppen var bredt repræsenteret fra gartnerier, landbrugsskoler, tekniske skoler, interesseorganisationer, og rådgivning og drøftede på dagen engageret de nuværende barrierer for at udbrede uddannelsen til gartner samt mulighederne for at overkomme barriererne og udvikle et bedre uddannelsesudbud for kommende grønssagsproducenter.

Rammevilkår og bedre lærepladsforløb

I dag kan rammer og bekendtgørelser spænde ben for at sammensætte den uddannelse til gartner, som giver det bedste forløb for såvel elever som uddannelsessteder og lærepladsværter. Eksempelvis oplever elever, at de skal finde lærepladser i vinterhalvåret, men for de elever, der brænder for frilandsgartneri, er det naturligvis mest givende at deltage i arbejdet i vækstsæsonen, hvilket samtidig vil være til størst gavn for lærepladsværten. Der er ønske om en mere fleksibel bekendtgørelse, der i højere grad imødekommer elevernes og lærepladsværternes behov.

Ligeledes blev det vendt, at der er behov for at indføre en ordning, der supplerer voksenlærlinges løn og friholder lærepladsværter fra merudgiften ved at modtage voksenlærlinge, da dette kan skabe uhensigtsmæssige vilkår. Ofte er gennemsnitsalderen højere blandt gartnereløvere end blandt landbrugsskoleelever, typisk 25 år, hvilket netop giver mange gartnereløvere muligheden for at starte på særligt tilrettelagt erhvervsuddannelse for voksne, evv. Det kan dog være en stopklods i uddannelsesforløbet for eleven og særdeles udfordrende for lærepladsværter, at der skal betales en forhøjet lærlingeløn til voksnelever.

I det hele taget er der behov for ressourcer til lærepladser, elever og uddannelsessteder for at sikre mere kvalificeret undervisning, opdateret undervisningsmateriale og bedre samspil mellem skolerne og erhvervet, så eleverne får større indblik i mulighederne i branchen.

Efteruddannelse og opdateret undervisningsmateriale

Ud over bedre lærepladsforløb var det nuværende undervisningsmateriale og faglige grundlag for uddannelsen til gartner netop et emne, deltagerne prioriterede at tage op på workshoppen. Mange forslag til forbedringer blev skrevet på post its og plancher, som deltagerne engageret fremlagde. Der var enighed

gavn for eleverne, at der er transparens i budgetter og regnskaber, så eleverne får indblik i den reelle økonomi i at producere og afsætte grønsager i Danmark.

Grønsager på skemaet

Workshoppen blev afholdt af projektet Grønsager på skemaet, som er finansieret af Det Europæiske Union – NextGenerationEU. Der vil senere blive udgivet et idekatalog, som samler alle indspil fra workshoppen, og der vil i år ligeledes blive produceret film, som præsenterer forskellige elevers synspunkter på gartneruddannelse og deres motivation for at uddanne sig til gartner.

Arbejdet for at sikre produktion af danske økologiske grønsager i fremtiden er en del af Innovationscenter for Økologisk Landbrugs indsats for at udvikle flere afgrøder til planterige måltider.

**Finansieret af
Den Europæiske Union**
NextGenerationEU

For mere information

Malene Hangstrup Kræfting

Konsulent
Omlægning til økologi,
planteproduktion
+45 30 62 58 52
malk@icoel.dk

Janni Tilia Granger

Koordinator, Projekt &
Kommunikation
+45 29 12 44 58
jabp@icoel.dk